

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

26 червня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 148/вс-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого – Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Шилової Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Юхименко Руслани Іванівни здійснювати правосуддя у відповідному суді, стосовно якої оголошено перерву відповідно до абзацу другої частини першої статті 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»,

встановила:

Рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року № 145/зп-16 оголошено конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду та затверджено Умови проведення конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду (далі – Умови).

Юхименко Руслана Іванівна 06 грудня 2016 року звернулася до Комісії із заявою про проведення стосовно неї кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення.

Відповідно до Умов Юхименко Р.І. проходила кваліфікаційне оцінювання як адвокат.

Комісією 13 грудня 2016 року прийнято рішення № 106/вс-16, зокрема, про допуск Юхименко Р.І. до участі у конкурсі на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду.

Рішенням Комісії від 11 січня 2017 року № 2/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання 653 кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема Юхименко Р.І.

Комісією 09 лютого 2017 року прийнято рішення № 27/вс-17 про допуск Юхименко Р.І. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду.

Положеннями статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) закріплено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою

кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна), професійна етика та доброчесність.

Юхименко Р.І. 16 лютого 2017 року склала анонімне письмове тестування, за результатами якого набрала 78 балів, і згідно з рішенням Комісії від 17 лютого 2017 року № 12/зп-17 їй допущено ДО виконання практичного завдання на етапі іспиту під час кваліфікаційного оцінювання у межах процедури конкурсу до відповідних касаційних судів у складі Верховного Суду.

За результатами виконаного 21 лютого 2017 року практичного завдання Юхименко Р.І. набрала 67, 5 бала та згідно з рішенням Комісії від 29 березня 2017 року № 23/зп-17 є такою, що допущена до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» у межах процедури конкурсу до Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду.

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (далі – Положення), під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Відповідно до положень статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка надає, за наявності відповідних підстав, висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Громадською радою доброчесності Комісії надано висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Юхименко Р.І. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 12 квітня 2017 року.

За змістом висновку в його основу було покладено інформацію щодо розгляду Юхименко Р.І. як третейським суддею сумнівних справ та ухвалення очевидно свавільних рішень про визнання права власності на нерухоме майно чи земельну ділянку, метою яких, зазвичай, був обхід установлених законом процедур Юхименко Р.І., що у подальшому були скасовані судами загальної юрисдикції. При цьому підставами для скасування рішення третейського суду судами загальної юрисдикції стала невідомість спору третейському суду та вирішення питання про права та обов'язків осіб, які не брали участі у справі.

Стосовно вказаних у висновку Громадської ради доброчесності відомостей Юхименко Р.І. надала усні пояснення, у яких зазначила, що 09 березня 2009 року до Закону України «Про третейській суди» були внесені відповідні зміни і з підвідомчості третейських судів було вилучено таку категорію справ, як спори щодо нерухомого майна. Період ухвалення нею рішень як третейським суддею охоплював 2006-2008 роки, тобто до внесення змін до зазначеного Закону. На момент ухвалення рішення кандидат вважала, що такі спори підвідомчі третейським судам і мала право їх розглядати. Це були спори щодо прибудов, а не спори з капітального будівництва. Крім того, під час розгляду кожного з таких спорів були наявні рішення компетентних органів щодо відведення земельної ділянки під будівництво. Суди загальної юрисдикції скасовували рішення

третейського суду у зв'язку з виникненням претензій у третіх осіб, які не брали участі у спорі та не мали до 09 березня 2009 року права оскаржувати рішення третейських судів, та фактично вже за новим законодавством. Кандидат зауважила, що нині таких би рішень не приймала.

За результатами аналізу наявних у досьє кандидата на посаду судді Юхименко Р.І. матеріалів та наданих нею пояснень Комісія дійшла таких висновків.

За даними анкети кандидат працювала третейським суддею постійно діючого третейського суду при Львівській асоціації учасників ринку нерухомості з 25 жовтня 2007 року по 2015 рік та третейським суддею постійно діючого третейського суду при Асоціації «Всеукраїнська інвестиційна асоціація» з 23 лютого 2009 року по 2015 рік.

Юхименко Р.І. 12 травня 2008 року було винесено рішення постійно діючого третейського суду при Львівській асоціації учасників ринку нерухомості у справі № 28Ю-21/03.08 про визнання права спільної часткової власності на житловий будинок з прибудовою. Як вбачається з матеріалів цієї справи, добудова (реконструкція) житлового будинку проводилася за відсутності дозвільних документів, які дають право виконувати підготовчі та будівельні роботи, а тому відповідно до частини першої статті 376 Цивільного кодексу України вважається самочинним будівництвом.

Окрім цього, 29 грудня 2008 року Юхименко Р.І. як третейським суддею постійно діючого третейського суду при Львівській асоціації учасників ринку нерухомості було винесено рішення у справі № 28Ю-130/12.08 про визнання права власності на двоквартирний житловий будинок з прибудовами, споруджений на земельній ділянці Львівської міської ради, без відповідних дозволів та погоджень.

У відповідності до законодавства, що діяло на момент ухвалення Юхименко Р.І. вказаних рішень як суддею третейського суду, третейській суди могли розглядати будь-які справи, що виникали із цивільних та господарських правовідносин, за винятком, зокрема, справ, однією із сторін у яких є орган державної влади, орган місцевого самоврядування, державна установа чи організація, казенне підприємство, а також інших справ, які відповідно до закону підлягають вирішенню виключно судами загальної юрисдикції або Конституційним Судом України. Частина третя статті 51 Закону України «Про третейські суди» у тій же редакції передбачала, що рішення третейського суду може бути оскаржене та скасоване, зокрема, якщо справа, у якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду відповідно до закону; рішення третейського суду прийнято у спорі, не передбаченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди.

Відповідно до статті 376 Цивільного кодексу України самочинним вважається будівництво, яке було здійснено без належного дозволу або з істотним порушенням будівельних вимог і правил. Право власності на самочинно збудоване нерухоме майно може бути за рішенням суду визнане за особою, яка здійснила самочинне будівництво на земельній ділянці, що не була їй відведена для цієї мети, за умови надання земельної ділянки у встановленому порядку особі під уже збудоване нерухоме майно. На вимогу власника (користувача) земельної ділянки суд може визнати за ним право власності на нерухоме майно, яке самочинно збудоване на ній, якщо це не порушує права інших осіб.

Окрім цього, спори, пов'язані із захистом права власності та інших речових прав, розглядаються судами відповідно до визначеної процесуальним законом юрисдикції. Відповідно до пункту першого статті 114 Цивільного процесуального кодексу України, як у редакції, що була чинною, на день розгляду спорів Юхименко Р.І., так і на сьогоднішній день, встановлено виключну підсудність для звернення із позовами, що виникають з приводу нерухомого майна, вони пред'являються за місцезнаходженням майна або основної його частини.

З наведеного вбачається, що зазначені спори не були підвідомчі третейському суду у 2008 році, крім того кандидатом як третейським суддею вирішено питання про права та обов'язки осіб, які не брали участі у справі, тобто органів місцевого самоврядування.

Вказана позиція підтверджується і судовими рішеннями, наявними в матеріалах досьє кандидата Юхименко Р.І., якими були скасовані рішення постійно діючого третейського суду при Львівській асоціації учасників ринку нерухомості від 29 грудня 2008 року у справі № 28Ю-130/12.08 за позовом про визнання права власності на нерухоме майно та рішення від 12 травня 2008 року у справі № 28Ю-21/03.08 за позовом про визнання права спільної часткової власності на житловий будинок з прибудовою.

Комісія зауважує, що поведінка кандидата на посаду судді Верховного Суду розглядається в площині дотримання високих стандартів поведінки, які встановлені для суддів, зокрема, статтею 56 Закону, Кодексом суддівської етики, затвердженим XI черговим з'їздом суддів України від 22 лютого 2013 року. За загальним правилом суддівської етики суддя повинен бути прикладом законослухняності, завжди поводитися так, аби зміцнювати віру громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду, докладати всіх зусиль, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, його поведінка була бездоганною.

З урахуванням викладеного, Комісія вважає, що кандидат як третейський суддя при неодноразовому розгляді справ відповідної категорії мала усвідомлювати, що факт незалучення до участі у справі осіб, прав та інтересів яких стосуються прийняті нею рішення, а також розгляд справ, які мають вирішуватись судами загальної юрисдикції з дотриманням правил виключної підсудності, свідчить про порушення нею вимог чинного законодавства. Наведені обставини дають підстави для висновку про невідповідність кандидата високим критеріям професійної етики та доброчесності, які ставляться до судді Верховного Суду.

Відповідно до частини першої статті 88 Закону, якщо Громадська рада доброчесності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то Комісія може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

Дослідивши досьє кандидата, заслухавши доповідача, уповноваженого представника Громадської ради доброчесності та кандидата, 11 членів Комісії дійшли висновку, що Юхименко Р.І. не підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду за критеріями професійної етики та доброчесності.

Слід зазначити, що кваліфікаційне оцінювання Юхименко Р.І., здійснювалося в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних

судів у складі Верховного Суду, що обумовлювало перевірку кандидата на відповідність найвищим стандартам та вимагало відсутності щонайменшого обґрунтованого сумніву у чеснотах майбутніх суддів Верховного Суду. Відтак висновки Комісії за результатами цього кваліфікаційного оцінювання не можуть мати преюдиційного значення та негативно вплинути на проходження кандидатом інших процедур, пов'язаних з професійною кар'єрою.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визнати Юхименко Руслану Іванівну такою, що не підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду за критеріями професійної етики та доброчесності.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка